

TG-DN-52-28

Aleksandria wzgl. Aleksandrów, park sentymentalny przy barokowym ogrodzie pałacowym w Siedlcach, woj. warszawskie. Założony przez Aleksandrę z Czartoryskich Ogińską, hetmanową w. lit. i od jej imienia nazwany, około 1770 (Drege) lub w latach 1776-1781 (Trzebiński), na terenie silnie nawodnionej olszyny, dotykającej północno-wschodniego skraju dawnego ogrodu "włoskiego", zajmując powierczię około 9 ha. W jego południowo-wschodniej części mieścił się staw, ^{z 10 wysepkami} zajmujący ponad 1 ha, zasilany strugą. Ze stawem tym wiązał się kanał obiegający/podwójną pętlą ~~park~~ ^{park} i tworzący w jego północno-zachodniej części większe rozlewisko. Ta obfitość wód ^{Aleksandrii} zjednała ~~w swym czasie~~ w swoim czasie miano "polskiego Chantilly".

W układ wodny wpleciona była sieć dróg, tworzących kilka pętli oraz ciągów nadwodnych, wzdłuż których rozmieszczonych było 30 budowli ogrodowych, a więc: 4 domki mieszkalne księżny i jej przyjaciół, ^{na wyspie,} domki rybacki, /gospodarza/i dla prospektu, 3 altany, łazienki, 2 stodoły, stajenka, ^{oranżeria} bróg, /folwark, mleczarnia, młynek ~~parka,~~ wietrzny, plebania i meczet turecki, ptaszarnia, budka dla łabędzi, dąb z pokoikiem, kołyska i celnica. Nad kanałem południowym stała pompa, zasilająca kaskadę, nad którą wznosiła się altana. ^{wśród pasm i masywów} Całe założenie tonęło ~~w gąszczy drzew i krzewów,~~ drzew i krzewów, rozjaśnionych kilkoma polanami, zadrzewionymi luźno rosnącymi soliterami i klombami. Aleksandrię, cieszącą się sławą "siedliska stawroświeckiej gościnności i wesołych zabaw wiejskich" odwiedził w 1783 roku król Stanisław August, cioteczny brat hetmanowej, a ponadto licznych gości dostarczał dwór warszawski i puławski. Po śmierci Ogińskiej w 1798 r. park przechodził różne koleje, a od 1837 r. gdy pałac przejęły władze gubernialne, a potem umieszczony został tam szpital wojskowy, wraz z dawnym ogrodem barokowym ^{okrojony} stał się miejskim parkiem publicznym, ~~który~~ jednak na rzecz miasta ^{w swjej północno-zachodniej części i jedynie fragment stawu} ta ~~znalazł się~~ ^{znalazł się} w obrębie nowego założenia.

Alchemistria var. *Aleksandrovi*
n. *Siedlce*